

National 3
Course
Specification

Sònrachadh Cùrsa Cruinn-eòlas Nàiseanta 3

Bho Lùnastal 2013

An deasachadh seo: Giblean 2013, dreach 1.0

Faodar an sònrachadh seo ath-riochdachadh gu h-iomlan no ann am pàirt airson adhbharan foghlaim fhad 's nach fhaighear prothaid bhon ath-riochdachadh, agus, ma thèid pàirt dheth ath-riochdachadh, gun tèid aithne a thoirt don tùs. Faodar lethbhreacan a bharrachd den t-Sònrachadh Cùrsa seo luchdachadh a-nuas bho làrach-lìn SQA: www.sqa.org.uk.

Thoir fa-near nota air atharraichean aig deireadh Sònrachadh a' Chùrsa seo airson mion-fhiosrachadh mu atharraichean bhon dreach eile (far a bheil seo iomchaidh).

© Ùghdarras Theisteanas na h-Alba 2013

Cnàmhan a' Chùrsa

Tìotal a' Chùrsa: Cruinn-eòlas Nàiseanta 3

SCQF: ìre 3 (18 puingeann creideis SCQF)

Còd a' Chùrsa: ri thighinn

Aonadan Riatanach

Cruinn-eòlas: Àrainneachdan Fiosaigeach (Nàiseanta 3)	6 puingeann creideis SCQF
Cruinn-eòlas: Àrainneachdan Daonna (Nàiseanta 3)	6 puingeann creideis SCQF
Cruinn-eòlas: Cùisean Cruinneil (Nàiseanta 3)	6 puingeann creideis SCQF

Ìre tòiseachaidh

Gheibhear a-steach don Chùrsa seo le cead an ionaid. Ge-tà, bhiodh dùil gum biodh luchd-ionnsachaidh air na sgilean, an t-eòlas agus an tuigse riatanach fhaighinn bho na teisteanasan a leanas no feadhainn cho-ionann, agus/no eòlas:

- ◆ Cùrsa Cuspairean Sòisealta Nàiseanta 2 no Aonadan buntainneach bhon chùrsa
- ◆ Cùrsa Saidheans san Àrainneachd Nàiseanta 2 no Aonadan buntainneach bhon chùrsa

A thaobh ionnsachadh agus eòlas ro-làimh, dh'fhaodadh eòlasan agus builean buntainneach a bhith nam bunait iomchaidh airson an Cùrsa seo a dhèanamh cuideachd.

Adhartas

Dh'fhaodadh an Cùrsa seo no na h-Aonadan aige a bhith nan slighe air adhart gu:

- ◆ Cùrsa Cruinn-eòlais no Aonadan bhon Chùrsa aig Nàiseanta 4
- ◆ Cùrsa Saidheans na h-Àrainneachd no Aonadan bhon Chùrsa aig Nàiseanta 4
- ◆ tuilleadh ionnsachaidh, cosnadh agus/no trèanadh

Tha tuilleadh mion-fhiosrachaidh anns an earrainn air Feallsanachd.

Co-ionannachd agus in-ghabhail

Tha an Sònrachadh Cùrsa seo air a dhealbh gus dèanamh cinnteach nach eil bacaidhean neo-riatanach ann ro ionnsachadh no measadh. Bu chòir feumalachdan luchd-ionnsachaidh fa leth a thoirt fa-near nuair a thatar a' planaigeadh eòlasan ionnsachaidh, a' taghadh dòighean measaidh no a' cnuasachadh air fianais eile. Airson fiosrachadh a bharrachd, seall air *Notaichean-taic a' Chùrsa*.

Feallsanachd

Tha na Cùrsaichean Nàiseanta ùra agus ùraichte uile a' nochdadh luachan, adhbharan agus prionnsapalan Curraicealam airson Sàr-mhathais. Tha iad a' tairgsinn sùbailteachd, barrachd ùine airson ionnsachadh, fòcas nas fheàrr air sgilean agus air a' cleachdadh ionnsachadh, agus cothrom airson pearsanachadh agus roghainn.

Anns a' Chùrsa seo, agus na h-Aonadan a tha nam pàirt dheth, bidh cuideam air leasachadh sgilean agus air cleachdadh nan sgilean sin. Bidh dòighean measaidh co-rèireach, freagarrach agus a' cur air adhart sàr chleachdadh, a' leigeil le luchd-ionnsachaidh na h-ìrean as àirde a tha nan comas a ruighinn.

Tha an Cùrsa seo a' toirt cothroman do luchd-ionnsachaidh cumail orra a' faighinn agus a' leasachadh buadhan agus comasan nan ceithir comasachdan, cho math ri sgilean airson ionnsachadh, sgilean airson beatha agus sgilean airson obair.

Bheir na Cùrsaichean gu lèir cothroman do luchd-ionnsachaidh farsaingeachd, dùbhlán agus cleachdadh a leasachadh, ach bidh fòcas agus cothromachd a' mheasaidh freagarrach airson an raoin cuspair.

Dàimh eadar an Cùrsa agus luachan, adhbharan agus prionnsapalan Curraicealam airson Sàr-mhathais

Tha an Cùrsa Cruinn-eòlais a' togail air prionnsapalan agus cleachdadh airson eòlas sòisealta agus thèid a leasachadh gu h-àraidh fon cheann 'daoine, àite agus àrainneachd' taobh a-staigh nan eòlasan agus nam builean airson eòlas sòisealta. Tha e a' togail cuideachd air prionnsapalan agus cleachdadh saidheans agus air cuid de na h-eòlasan agus builean bho raon curraicealaim saidheans.

Brosnaichidh an Cùrsa seo luchd-ionnsachaidh gus beachdan cudromach a leasachadh, a' gabhail a-steach: inntinn fhosgailte agus spèis do luachan, creideasan agus cultaran dhaoine eile; a bhith fosgailte do smaoinneachadh agus bheachdan ùra; mothachadh air dleastanas agus saoranachd chruinneil.

Tron sgrùdadh sa Chùrsa seo agus tro bhith a' faighinn dòighean air mion-sgrùdadh cruinn-eòlais a dhèanamh, leasaichidh luchd-ionnsachaidh tuigse air cùisean ann an saoghal an là an-diugh a tha nan uallach do shaoranaich gu lèir. Tha luchd-ionnsachaidh a' faighinn cothrom na ceithir comasachdan a leasachadh ann an iomadh dòigh. Mar eisimpleir, thèid sealladh an luchd-ionnsachaidh a leudachadh agus thèid iarraidh orra coimhead air an t-saoghal ann an dòighean ùra. Fàsaidh a' mhisneachd aca nuair a thòisicheas iad a' tuigsinn barrachd mun dearbh-aithne fhèin agus ag ionnsachadh mu dhùthchannan agus chultaran eadar-dhealaichte. Togaidh luchd-ionnsachaidh frèam de eòlas agus tuigse chruinn-eòlach leis an tuig iad cùisean cruinneil agus leis an toir iad freagairt dhaibh; cuidichidh seo iad gus a bhith mothachail air saoranachd earbsach.

Bheir an obair rannsachaidh agus breithneachaidh sa Chùrsa seo eòlas cudromach do luchd-ionnsachaidh a thaobh a bhith a' cur ri obair-buidhne agus cuideachd a bhith ag obair air an ceann fhèin. Gheibh luchd-ionnsachaidh buadhan a bhios cudromach airson am beatha agus an obair.

Tro sgilean agus susbaint a' Chùrsa seo, gheibh luchd-ionnsachaidh barrachd tuigse air an àrainneachd, seasmhachd agus buaidh chùisean cruinneil. Leasaichidh iad mothachadh air saoranachd earbsach agus thèid am brosnachadh gus cnuasachadh

air buaidh na h-àrainneachd air an slàinte agus an sunnd fhèin agus air cuid chàich. Leis gum bi cuideam air a bhith a' mìneachadh stòran, nam measg mapaichean, thèid sgilean smaoineachaidh a leasachadh. Mean air mhean thig piseach air sgilean litearrachd agus àireamhachd luchd-ionnsachaidh.

Adhbhar agus amasan a' Chùrsa

Fosglaidh an Cùrsa seo an àrainneachd timcheall orra do luchd-ionnsachaidh, agus na dòighean sam bi daoine ag eadar-obrachadh leis an àrainneachd seo.

'S e adhbhar a' Chùrsa seo eòlas agus tuigse luchd-ionnsachaidh a leasachadh mun t-saoghal againn 's e ag atharrachadh, agus mu na pròiseasan daonna agus fiosaigeach aige. Bidh cothroman ann airson obair phractaigeach, a' gabhail a-steach obair-rannsachaidh a-muigh, ach am faigh luchd-ionnsachaidh air eadar-obrachadh leis an àrainneachd aca.

San 21mh linn, agus mothachadh mu bhuidh obair dhaonna air an àrainneachd 's air stòran tearc a' sìor fhàs, tha a bhith a' sgrùdadh Cruinn-eòlas a' brosnachadh seasamh dòigheil fad-bheatha a thaobh stiùbhardachd na h-àrainneachd, seasmhachd agus saoranachd chruinneil. Bheir an teisteanas seo an t-eòlas agus na sgilean do luchd-ionnsachaidh a leigeas leotha cur gu h-èifeachdach ris na coimhearsnachdan ionadail aca fhèin agus ris a' chomann-shòisealta mhòr.

Tha na co-theacsaichean airson sgrùdadh ionadail, nàiseanta, eadar-nàiseanta agus cruinneil. Tha Cruinn-eòlas a' cur nan saidheansan sòisealta agus nàdarra gu feum: mar sin tha ionnsachadh eadar-chuspaireil bunaiteach ann an sgrùdadh cruinn-eòlais agus tha ceanglaichean ri cuspairean eile gam brosnachadh.

'S iad prìomh amasan a' Chùrsa seo gun leasaich luchd-ionnsachaidh:

- ◆ grunn sgilean agus dòighean cruinn-eòlach
- ◆ spèis do na dòighean anns am bi daoine agus an àrainneachd ag eadar-obrachadh mar fhreagairt do phròiseasan daonna aig ìrean ionadail, nàiseanta, eadar-nàiseanta agus cruinneil
- ◆ mothachadh air dàimhean spàsail agus tuigse air an t-saoghal a tha ag atharrachadh ann an dòigh chothromach, bhreithneachail, cho-fhulangach
- ◆ sealladh cruinn-eòlach air cùisean àrainneachd agus sòisealta
- ◆ ùidh ann, agus cùram airson na h-àrainneachd agus leasachadh seasmhach

Fiosrachadh mu luchd-ionnsachaidh àbhaisteach a dhèanadh an Cùrsa

Tha an Cùrsa seo freagarrach airson tòrr luchd-ionnsachaidh eadar-dhealaichte, a' gabhail a-steach iadsan a tha ag iarraidh tuigse nas fheàrr air an àrainneachd agus an àite fhèin innte cho math ri luchd-ionnsachaidh a tha airson a dhol air adhart gu trèanadh nas speisealaichte no gu foghlam adhartach no cosnadh.

Gheibhear a-steach don Chùrsa seo a rèir toil an ionaid. Ge-tà, 's dòcha gum bi e feumail do luchd-ionnsachaidh na sgilean agus an t-eòlas a bhith aca a chaidh a leasachadh tro eòlasan agus builean buntainneach bhon fhoghlam fharsaing choitcheann no teisteanasan co-ionann.

Tro bhith a' coileanadh a' Chùrsa seo gu soirbheachail togaidh luchd-ionnsachaidh grunn sgilean cudromach a ghabhas toirt tarsainn, a' gabhail a-steach: a' cleachdadh

beagan de dh'fhiosrachadh cruinn-eòlais; ag eadar-mhìneachadh thachartasan cruinn-eòlach bunaiteach; a' cleachdadh beagan de mhapaichean 's de dhàta eile gus fiosrachadh cruinn-eòlach a chur air dòigh agus a chur an cèill; agus sgilean rannsachaidh, a' gabhail a-steach beagan de sgilean ann an obair-rannsachaidh a-muigh.

Gheibh luchd-ionnsachaidh mothachadh cuideachd air beagan de shiostaman fiosrachaidh cruinn-eòlach, bunaiteach tro ICT no dòighean eile.

Tha Aonadan agus Cùrsaichean Cruinn-eòlais gan tabhann bho SCQF ìre 3 gu SCQF ìre 7. Gabhaidh adhartas dìreach a dhèanamh tro na h-ìrean de theisteanasan Cruinn-eòlais agus tarsainn gu teisteanasan eile san t-sreath de Chùrsaichean ann an eòlas sòisealta agus cuid de Chùrsaichean saidheans.

Leigidh Cùrsa Cruinn-eòlas Nàiseanta 3 luchd-ionnsachaidh a-steach gu tuilleadh ionnsachaidh, cosnadh agus trèanadh, agus foghlam adhartach. Tha an Cùrsa seo na ullachadh airson tòrr obraichean agus dhreuchdan eadar-dhealaichte.

Structar a' Chùrsa agus cumhachan coileanaidh

Structar a' Chùrsa

Leasaichidh an Cùrsa seo grunn sgilean inntinneil agus practaigeach. Brosnaichidh e ionnsachadh gnìomhach, a' gabhail a-steach obair-rannsachaidh a-muigh, ann a bhith a' leasachadh eòlas agus tuigse air cùisean cruinn-eòlais. Bidh an cuspair seasmhachd a' ruith tron Chùrsa mar a tha iomchaidh. Feumaidh luchd-ionnsachaidh eòlas agus sgilean bunaiteach a thogail agus a chleachdadh an lùib a bhith a' cruinneachadh agus a' cur fiosrachadh an sàs, aig ìre iomchaidh, gus cùisean cruinn-eòlais a thuigsinn.

Tro bhith a' dèanamh a' Chùrsa seo togaidh luchd-ionnsachaidh grunn sgilean cudromach a ghabhas toirt tarsainn, a' gabhail a-steach: a' cleachdadh beagan de dh'fhiosrachadh cruinn-eòlach; ag eadar-mhìneachadh thachartasan cruinn-eòlach bunaiteach; a' cleachdadh beagan de mhapaichean 's de dhàta eile gus fiosrachadh cruinn-eòlach a chur air dòigh agus a chur an cèill; agus sgilean rannsachaidh, a' gabhail a-steach beagan de sgilean ann an obair-rannsachaidh a-muigh.

Bidh cothrom aig luchd-ionnsachaidh fàs mothachail air beagan de shiostaman fiosrachaidh cruinn-eòlach tro ICT no dòighean eile.

Thèid na sgilean gu h-àrd a leasachadh agus a chleachdadh tarsainn air co-theacsaichean bhon àrainneachd fhiosaigich, an àrainneachd daonna agus cùisean cruinneil sna h-Aonadan a leanas. Bheir gach Aonad cothroman cuideachd do luchd-ionnsachaidh a bhith ag amas air sgilean sònraichte.

Tha trì Aonadan riatanach sa Chùrsa Cruinn-eòlais. Am broinn gach Aonaid tha sùbailteachd a thaobh chuspairean a dh'fhaodar sgrùdadh gus pearsanachadh agus roghainn a cheadachadh.

Tha Aonadan nan cunntasan air slatan-tomhais airson measadh, 's chan ann nam prògraman ionnsachaidh agus teagaisg. Gabhaidh an libhrigeadh ann an grunn dhòighean.

Thèid na prionnsapalan gu h-àrd a chleachdadh anns na h-Aonadan gu h-ìosal:

Àrainneachdan Fiosaigeach (Nàiseanta 3)

San Aonad seo, togaidh luchd-ionnsachaidh sgilean mapaidh àbhaisteach ann an co-theacsaichean cruinn-eòlais. Gheibh luchd-ionnsachaidh eòlas bunaiteach air na prìomh fheartan aig cumaidhean-tìre agus aig sìde san Rìoghachd Aonaichte.

Cruinn-eòlas: Àrainneachdan Daonna (Nàiseanta 3)

San Aonad seo, togaidh luchd-ionnsachaidh sgilean rannsachaidh àbhaisteach ann an co-theacsaichean cruinn-eòlais. Gheibh luchd-ionnsachaidh eòlas bunaiteach air prìomh fheartan dhùthchannan leasaichte agus fo leasachadh.

Cruinn-eòlas: Cùisean Cruinneil (Nàiseanta 3)

San Aonad seo, leasaichidh luchd-ionnsachaidh sgilean àbhaisteach ann a bhith a' cleachdadh stòran fiosrachaidh àireamhach agus grafaigeach. Togaidh luchd-ionnsachaidh eòlas bunaiteach air cùisean cruinn-eòlais/àrainneachd cruinneil.

Cumhachan coileanaidh

Gus Cùrsa Cruinn-eòlas Nàiseanta 3 a choileanadh, feumaidh luchd-ionnsachaidh gach Aonad riatanach a phasaigeadh. Chithear na h-Aonadan riatanach ann an earrann cnàmhan a' Chùrsa.

Chan eil Cùrsaichean Nàiseanta 3 air an rangachadh.

Sgilean, eòlas agus tuigse

Thèid tuilleadh fiosrachaidh mu sgilean, eòlas agus tuigse airson a' Chùrsa a thoirt seachad ann an *Notaichean-taic a' Chùrsa*. Bidh tar-shealladh farsaing air na sgilean cuspair, air an eòlas, agus air an tuigse a thèid a chòmhdach sa Chùrsa, anns an earrainn seo.

Tha seo a' còmhdach:

- ◆ a' cleachdadh sgilean mapaidh ann an co-theacsaichean air a bheilear eòlach
- ◆ a' cleachdadh sgilean rannsachaidh ann an co-theacsaichean air a bheilear eòlach
- ◆ a' cleachdadh fiosrachadh àireamhach agus grafaigeach ann an co-theacsaichean air a bheilear eòlach
- ◆ a' cleachdadh eòlas agus tuigse gus tuairisgeulan bunaitich, fìrinneach a thoirt seachad air prìomh fheartan de dh'àrainneachd fhiosaigeach na Rìoghachd Aonaichte
- ◆ a' cleachdadh eòlas agus tuigse gus tuairisgeulan bunaitich, fìrinneach a thoirt seachad air prìomh fheartan de dh'àrainneachdan daonna dhùthchannan leasaichte agus fo leasachadh
- ◆ a' cleachdadh eòlas agus tuigse gus tuairisgeulan bunaitich, fìrinneach a thoirt seachad air prìomh fheartan chùisean cruinn-eòlais/àrainneachd cruinneil

Bidh sgilean, eòlas agus tuigse a bhios sa Chùrsa a rèir ìre SCQF a' Chùrsa. Bheir sònrachaidhean ìre SCQF tuilleadh fiosrachaidh air feartan agus coileanadh ris am bi dùil aig gach ìre SCQF. (www.sqa.org.uk/scqf)

Measadh

Tha tuilleadh fiosrachaidh mu mheasadh airson a' Chùrsa ann an *Notaichean-taic a' Chùrsa*.

Measadh Aonaid

Tha in-mheasadh ga dhèanamh air gach Aonad mu choinneamh nan cumhachan a chithear ann an *Sònrachadh an Aonaid*.

Faodar am measadh Aonad mu seach no le co-mheasadh.

Thèid am measadh soirbheachail/neo-shoirbheachail anns na h-ionadan fhèin. Nì SQA dearbhadh-càileachd mionaideach, a' gabhail a-steach dearbhadh a-muigh, gus dèanamh cinnteach gu bheil am breithneachadh measaidh cunbhalach agus a rèir ìrean nàiseanta.

Bidh measadh nan Aonadan sa Chùrsa seo mar a leanas:

Cruinn-eòlas: Àrainneachdan Fiosaigeach (Nàiseanta 3)

Bidh aig an neach-ionnsachaidh ri fianais a shealltainn air:

- ◆ comas beagan de sgilean mapaidh a chleachdadh ann an co-theacsaichean air a bheilear eòlach san Rìoghachd Aonaichte
- ◆ eòlas agus tuigse chruinn-eòlach, bunaiteach, a tha gu ìre mhòr firinneach, air prìomh fheartan seòrsa cumadh-tìre bho cho-theacsa san Rìoghachd Aonaichte

Cruinn-eòlas: Àrainneachdan Daonna (Nàiseanta 3)

Bidh aig an neach-ionnsachaidh ri fianais a shealltainn air:

- ◆ comas beagan de sgilean rannsachaidh a chleachdadh ann an co-theacsaichean air a bheilear eòlach a' buntainn ri dùthaich leasaichte agus dùthaich fo leasachadh
- ◆ eòlas agus tuigse chruinn-eòlach, bunaiteach, a tha gu ìre mhòr firinneach, air prìomh fheartan dùthaich leasaichte agus dùthaich fo leasachadh

Cruinn-eòlas: Cùisean Cruinneil (Nàiseanta 3)

Bidh aig an neach-ionnsachaidh ri fianais a shealltainn air:

- ◆ comas beagan de dh'fhiosrachadh àireamhach agus grafaigeach a chleachdadh gus sgilean eadar-mhìneachaidh a shealltainn ann an co-theacsaichean air a bheilear eòlach a' buntainn ri cùis chruinneil bhunaiteach
- ◆ eòlas agus tuigse chruinn-eòlach, bunaiteach, a tha gu ìre mhòr firinneach, air prìomh fheartan cùise cruinneil

Bidh eisimpleirean de dhòighean measaidh airson nan Aonadan seo rim faighinn anns a' *Ghoireas Measaidh Nàiseanta*.

Leasachadh sgilean airson ionnsachadh, sgilean airson beatha agus sgilean airson obair

Tha dùil gun leasaich luchd-ionnsachaidh sgilean farsaing, coitcheann tron Chùrsa seo. Tha na sgilean a bhios luchd-ionnsachaidh a' leasachadh agus a' leudachadh tron Chùrsa stèidhte air *Skills Framework: Skills for Learning, Skills for Life and Skills for Work* le SQA agus tha iad bho na prìomh raointean sgilean gu h-ìosal. Feumar iad seo fhisge a-steach don Chùrsa far a bheil cothroman iomchaidh ann.

1 Litearrachd

1.1 Leughadh

2. Àireamhachd

2.3 Làimhseachadh fiosrachaidh

4 Comas-obrach, iomairt agus saoranachd

4.6 Saoranachd

5 Sgilean smaoineachaidh

5.2 A' tuigsinn

5.3 A' cleachdadh

Tha leudachadh air na sgilean seo ri fhaighinn ann an *Skills Framework: Skills for Learning, Skills for Life and Skills for Work* le SQA. Bidh ìre nan sgilean sin freagarrach airson ìre a' Chùrsa. Tha tuilleadh fiosrachaidh mu bhith a' fighe a-steach sgilean airson ionnsachadh, sgilean airson beatha agus sgilean airson obair airson a' Chùrsa ri fhaighinn ann an *Notaichean-taic a' Chùrsa*.

Fiosrachadh rianachd

Foillsichte: Giblean 2013 (dreach 1.0)

Sàr-chlas: ri thighinn

Eachdraidh atharraichean ann an Sònrachadh a' Chùrsa Nàiseanta

Mion-fhiosrachadh a' Chùrsa	Dreach	Iomradh air an atharrachadh	Ùghdarraichte le	Deit